

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3007/2025
19.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Ивошевић, адвокат из ..., против тужене „... Bank“ а.д. Београд, ради поништаја решења о отказу, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2930/24 од 26.03.2025. године, на седници одржаној 19.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2930/24 од 26.03.2025. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 272/22 од 17.05.2024. године, поништено је решење тужене о отказу уговора о раду тужиоцу бр. .. од 08.04.2022. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2930/24 од 26.03.2025. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се поништи означено решење туженог.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. и 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 80/20, 10/23 – у даљем тексту ЗПП) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези с

чланом 383. став 3. ЗПП на коју се ревизијом указује, јер другостепени суд није био у обавези да одржи расправу, с обзиром да је прихватио чињенично стање утврђено у првостепеном поступку и из утврђених чињеница извео другачији закључак о постојању одлучне чињенице - реинтеграције тужиоца на рад. На овако поступање другостепени суд је овлашћен одредбом члана 394. тачка 3. ЗПП, којом је прописано да ће другостепени суд да преиначи првостепену пресуду када је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је радни однос код тужене престао решењем тужене од 17.1.2011. године о отказу уговора о раду од 18.2.2008. године, јер је његово дотадашње радно место - виши сарадник за факторинг, као и цело одељење за факторинг, било укинато. Наведено решење о отказу поништено је и тужена је обавезана правноснажном пресудом Трећег основног суда у Београду П1 бр. 387/15 од 25.5.2016. године (потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3149/16 од 07.12.2016. године) да врати тужиоца на рад. У поступку враћања на рад тужилац је са туженом закључио анекс уговора о раду од 1.2.2017. године, који је поништен правноснажном пресудом истог првостепеног суда П1 222/17 од 3.5.2018. године (потврђена пресудом Гж1 2961/18 од 15.3.2019. године). Затим је тужена, у даљем току поступка враћања тужиоца на рад, упутила тужиоцу понуду од 6.5.2021. године за закључење анекса уговора о раду (заједно са текстом анекса), у којима је наведено да се у складу са пресудом од 25.5.2016. године, тужилац распоређује на упражњено радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима и да му је понуђен премештај на радно место асистент сарадника за односе са клијентима у оквиру регионалног одељења за послове са привредом, који су утврђени Правилником о организацији и систематизацији послова. Иако тужилац није потписао наведени анекс уговора о раду и након тога није долазио на посао, тужени је 10.05.2021. године пријавио тужиоца на обавезно социјално осигурање и исплаћивао му зараду све до 15.04.2022. године.

Оспореним решењем тужене од 08.04.2022. године, тужиоцу је отказан (са 15.04.2022. године) уговор о раду од 18.2.2008. године са припадајућим анексима на радном месту асистент сарадник за односе са клијентима, из разлога учињених повреда радне обавезе и радне дисциплине прописаних одредбама Закона о раду из члана 179. став 2. тачка 5. (извршење друге повреде радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду) и став 3. тачка 2. (одбијање закључења анекса уговора у смислу члана 171. став 1. тач. 1-5. овог закона) и тачка 8. (непоштовање радне дисциплине прописане актом послодавца, односно понашања таквог да не може да настави рад код послодавца), као и Правилника о раду тужене из члана 141. став 3. тачка 2. (недостављање потврде о привременој спречености за рад), члана 142. став 1. тачка 10. (неоправдан изостанак са посла до три радна дана) и члана 143. став 1. тачка 7. (непријављивање боловања без оправданих разлога у року од 24 часа непосредном руководиоцу или овлашћеном раднику). У образложењу решења је наведено да су тужиоцу достављени анекс и понуда за закључење анекса број .. од 6.5.2021. године, да је тужилац 10.5.2021. године пријављен на обавезно социјално осигурање и да од тада прима зараду у пуном износу дефинисану чланом 4. предметног анекса, те да су се стекли услови за отказ јер се тужилац, до доношења решења о отказу, није јавио на рад.

Пре доношења оспореног решења, тужени је тужиоцу доставио упозорење од 31.03.2022. године о постојању разлога за отказ уговора о раду и чињеница које указују на то да су се стекли основи за давање отказа који су наведени и у оспореном решењу о отказу уговора о раду. Тужилац је оспорио наводе из упозорења писаним путем.

Код овако утврђеног чињеничног стања, имајући у виду да тужилац није прихватио понуду туженог да буде распоређен на радно место асистент сарадник за односе са клијентима које му је тужени понудио у поступку враћања на рад, првостепени суд је закључио да је тужилац остао нераспоређен и да је тужени требало, ако већ није хтео да откаже тужиоцу уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду, да понуди тужиоцу друго одговарајуће радно место, а не да му стави на терет недолазак на рад на радно место асистент сарадника за односе са клијентима, због чега је усвојио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду. Према образложењу првостепене пресуде, тужиоцу је неосновано стављен на терет недолазак на рад на радно место асистент сарадника за односе са клијентима, на које није био распоређен, јер није потписао понуђени анекс, због чега је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиоцу незаконито.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду пресуду и одбио тужбени захтев за поништај оспореног решења о отказу, налазећи да је тужени у поступку извршења правноснажне пресуде извршио реинтеграцију тужиоца на рад, да је тужилац био пријављен на обавезно социјално осигурање и да је примао зараду у пуном износу, па је стога био у радном односу и имао обавезу да долази на рад, што није чинио, нити је доказао да је у спорном периоду био спречен да долази на рад. Код наведеног, другостепени суд налази да је тужени правилно отказао уговор о раду тужиоца због неоправданог недоласка на рад, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду.

По оцени Врховног суда, правилна је одлука другостепеног суда.

Послодавац може да откаже уговор о раду, у складу са одредбама члана 179. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...95/18), запосленом који својом кривицом учини другу повреду радне обавезе (осим оних наведених у тач. 1. - 4. истог става) утврђену општим актом, односно уговором о раду (став 2. тачка 5), ако не достави потврду о привременој спречености за рад у смислу члана 103. овог закона (став 3. тачка 2), као и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (став 3. тачка 8).

Према Правилнику о раду тужене важећем у време доношења оспореног решења, повреду радне обавезе представљало је и недостављање потврде о привременој спречености за рад (члана 141. став 3. тачка 2), неоправдан изостанак са посла до три радна дана (члан 142. став 1. тачка 10) и непријављивање боловања без оправданих разлога у року од 24 часа непосредном руководиоцу или овлашћеном раднику (члан 143. став 1. тачка 7).

Поштовање радне дисциплине подразумева најпре обавезу запосленог да долази редовно на посао, да поштује организацију рада, што подразумева обавезу поштовања радног времена, савесног, благовременог и одговорног обављања послова свог радног места, и примерено понашање на раду и у вези са радом, које укључује пристојно и са уважавањем опхођење како према послодавцу тако и према осталим запосленима.

У конкретном случају, међу странкама није било спорно, а то произлази и из доказа у списима, да је ради враћања на рад тужилац против туженог покренуо поступак извршења на основу правноснажне пресуде од 25.5.2016. године (у предмету истог првостепеног суда И 249/17) и да је тај извршни поступак, у делу за враћање на рад, обустављен правноснажним решењем од 23.07.2021. године (потврђено решењем Вишег суда Гж1 4121/21 од 16.12.2021. године), јер је суд закључио да је тужена, упркос томе што тужилац није ни одбио ни прихватио понуду, нити потписао анекс, фактички реинтегрисала тужиоца тиме што му је понудила премештај на посао који у свему одговара врсти посла коју је обављао и степену његове стручне спреме, што га је пријавила на обавезно социјално осигурање, обрачунала му плату и исплаћује му је и да, с тим у вези, није био дужна да доноси засебно формално решење о враћању запосленог на рад, а истог става је био и инспектор рада када је одбацио захтев тужиоца (решење од 03.06.2022. године) да испита на основу ког акта је тужена поднела пријаву тужиоца на обавезно социјално осигурање.

Враћање запосленог на рад по правноснажној судској одлуци, као и његово распоређивање на одређене послове, сходно члану 383. став 2. Закона о извршењу и обезбеђењу, подразумева да је запослени почео да ради на одговарајућим пословима, односно да му је то омогућено, па и када је запослени одбио да ради, при чему послодавац није у обавези да донесе формално решење о враћању запосленог на рад. У конкретном случају, тужена је понуђеним анексом уговора о раду од 06.05.2021. године распоредила тужиоца на радно место које одговара степену и врсти његове стручне спреме и његовом знању и способностима, пријавила га на обавезно социјално осигурање и исплаћивала му зараду, чиме је тужиоцу омогућила повратак на рад и интегрисала га. Због тога је тужилац је био у обавези да долази на рад и да извршава радне задатке, па како то није чинио, повредио је своју радну обавезу да савесно и марљиво обавља рад и поштује радну дисциплину, јер неоправдано изостајао са посла а није доставио потврду о привременој спречености за рад, нити је пријавио евентуално боловање без оправданих разлога.

Противно наводима ревизије, околност да тужилац није прихватио понуђени анекс уговора не значи да му тужена није омогућила да ради. Напротив, тужена му је не само понудила закључење анекса уговора о раду на радном месту асистента сарадника за односе са клијентима у оквиру регионалног одељења за послове са привредом које одговара степену и врсти тужиоцеве стручне спреме, већ га је и пријавила на обавезно социјално осигурање и исплаћивала му плату, из чега следи да је она тужиоцу омогућила повратак на рад и реинтегрисала га.

Неосновани су наводи ревизије да тужилац није био у обавези да ступи на рад јер није потписао понуђени анекс уговора о раду нити је обавештен о дану, часу и месту враћања на рад. Однос између радника и послодавца уређен је посебним законом зато што је радник слабија уговорна страна, па би било неправично када би се на уговор о раду примењивала у потпуности сва правила облигационог права која подразумевају равноправност уговорних страна. Међутим, Закон о раду не искључује примену правила садржаних у Закону о облигационим односима, нарочито у погледу оних питања која он сам не уређује и на која се због тога примењују одредбе Закона о облигационим односима, како је то прописано чланом 23. тог закона, као што је дужност страна да се у заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа придржавају начела савесности и поштења (члан 12) и забрана вршења права из облигационих односа противно циљу због кога је оно законом установљено

или признато (члан 13). У конкретним околностима, када је већ био пријављен на обавезно социјално осигурање и уредно примао плату, невезано од тога што није био обавештен о дану, часу и месту враћања на рад (јер није потписао понуђени анекс уговора о раду), начела савесности и поштења и забране злоупотребе права налагала су дужност тужиоцу да се распита о свему наведеном, писмено или непосредним јављањем на рад, било тамо где је радио пре отказа, било у седишту тужене, што он међутим није учинио, позивајући са на околност да није потписао анекс чије му је закључење понуђено у поступку враћања на рад. Понашање којим је тужилац злоупотребио право које има сваки запослени да не прихвати измену уговорених услова рада искористивши га као основ за избегавање основних обавеза из радног односа (долазак на рад и извршавање послова) не може се замерити као незаконито оном послодавцу који је предузео све што је било потребно да поступи у складу са судском одлуком и тужиоца врати на рад, као што је то у конкретном случају предузела тужена.

Имајући у виду да је у конкретном случају утврђено да је тужиоцу било омогућено враћање на рад, да је он био пријављен на обавезно социјално осигурање и примао зараду, а да упркос томе тужилац није долазио на рад а изостанак са рада није правдао, правилно је другостепени суд закључио да су се у радњама тужиоца стекла обележја непоштовања радне дисциплине прописане чланом 179. став 2. тачка 5. и став 3. тачке 2. и 8. Закона о раду и да му је законито отказан уговор о раду, независно од чињенице што тужилац није прихватио понуђени анекс уговора о раду.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, будући да је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић